

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w Kamińsku
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z 30 marca 2023 r., I ACa 913/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego powoda, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu;**
- 3. przyznaje adw. J. D. od Skarbu Państwa - Sądowi Apelacyjnego w Białymstoku kwotę 240 (dwieście czterdzieści 00/100) złotych powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód M. K. powołał się na istotne zagadnienie prawne dotyczące wykładni art. 417 k.c. w związku z art. 102 pkt 1 k.k.w. i art. 67 § 1 k.k.w. Wskazał również – w zbliżonym kontekście – na potrzebę wykładni art. 417 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 102 k.k.w. i na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest natomiast wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub

podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, aby w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiły powołane przyczyny kasacyjne. Argumentacja powoda zmierzała nie tyle do poddania ocenie Sądu Najwyższego abstrakcyjnego zagadnienia prawnego bądź problemu interpretacyjnego mającego swoją podstawę w ponadstandardowych trudnościach wykładniczych w zakresie art. 417 k.c. w powiązaniu ze wskazanymi we wniosku przepisami ustawy – Kodeks karny wykonawczy, względnie w rozbieżnościach w judykaturze powstałych na tle tych przepisów, lecz stanowiła osadzoną w okolicznościach konkretnej sprawy próbę polemiki ze stanowiskiem Sądów *meriti*. Dostrzec należało przy tym, że oddalenie powództwa i apelacji w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem miało swoją zasadniczą podstawę w warstwie faktycznej sporu i wynikało z niewykazania przez powoda (art. 6 k.c.), aby warunki pobytowe w celi odbiegały od wymagań stawianych w tej mierze w obowiązującym stanie prawnym, przy zanegowaniu w znacznym zakresie przez Sądy *meriti* wiarygodności zeznań powoda i części świadków. Płaszczyzna ta pozostaje poza granicami kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), toteż podjęta w skardze próba częściowego podważania tego aspektu zaskarżonego wyroku nie mogła okazać się skuteczna.

Uzupełniając należało zauważyć, że pogląd Sądu Apelacyjnego, według którego osoba osadzona musi liczyć się z niedogodnościami związanymi z istotą odbywania kary izolacyjnej, nie jest równoznaczny ze stwierdzeniem, iż w ocenie Sądu niezachowanie właściwych warunków bytowych w miejscu odbywania kary pozbawienia wolności należy postrzegać jako jeden z elementów tej kary.

Niezależnie od tego trzeba zwrócić uwagę, że złożony w skardze wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania ujawniał wyraźną argumentacyjną sprzeczność, przyoblekając te same kwestie prawne w ramy przyczyn kasacyjnych określonych w art. 398 § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Jasne jest tymczasem, że albo w sprawie występuje zagadnienie prawne, a więc kwestia trudna, dotychczas nierozstrzygnięta i

wymagająca pogłębionej analizy, ewentualnie – potrzeba wykładni relewantnych przepisów na szczeblu Sądu Najwyższego z racji ich ponadprzeciętnego stopnia trudności albo też skarga jest zasadna w sposób oczywisty, co zakłada niewystępowanie w sprawie żadnych zagadnień prawnych, poważnych wątpliwości interpretacyjnych lub rozbieżności w orzecznictwie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2011 r., II UK 24/11, z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, i z dnia 18 października 2016 r., I UK 466/15).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 14 ust. 1 pkt 26 w związku z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 763).

[SOP]

[r.g.]